

N:o 105.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 31 maj 1901
— — — — Andra Kammaren den 31 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående regleringen af utgifterna under riksstatens tionde hufvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna.

(Statsutskottets utlåtanden n:is 11 och 11 a) samt memorial n:o 50.)

Till Konungen.

I afseende å regleringen af utgifterna under riksstatens tionde hufvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna, får Riksdagen för Eders Kongl. Maj:t anmäla följande beslut.

Pensionsstaten.

1:o Uti en den 15 sistlidne februari till Riksdagen aflåten proposition (n:o 43) har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva sådan ändring i den för flottans pensionskassa gällande stat, att kammar-skrifvarens lön, som, enligt nu gällande bestämmelser, efter 5 års tjänstgöring i samma grad ökades med 500 kronor, måtte efter 10 års välvitsordad tjänstgöring i denna grad ökas med ytterligare 500 kronor,

Bih. till Riksd. Prot. 1901. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band 25 Häft. (N:o 105). 1

att utgå och beräknas på samma sätt som det första ålderstillägget, eller från och med året näst efter det, under hvilket den för ålderstilläggets erhållande föreskrifna tjänstetid blifvit uppnådd.

Hvad i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet öfver sjöförsvärens ärenden för ofvannämnda dag till stöd för ifrågavarande framställning åberopats och anförts har Riksdagen funnit utgöra fullt skäl för medgifvande, på sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, af ett andra ålderstillägg åt ifrågavarande tjänsteman, och har derfor Eders Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning vunnit Riksdagens bifall.

2:o) Eders Kongl. Maj:t har i den till Riksdagen den 14 januari innevarande år aflättna proposition angående statsverkets tillstånd och behof under tionde hufvudtiteln i punkten 1 föreslagit Riksdagen, att för beredande af bidrag till sjuksköterskors pensionering måtte från och med år 1902 å riksstatens tionde hufvudtitel anvisas ett årligt förslagsanslag af 8,000 kronor, att användas under följande vilkor, nemligen:

att statsbidrag endast tillkomme teoretiskt och praktiskt utbildad sjuksköterska, som vore delegare i någon för ifrågavarande ändamål inrättad pensionsanstalt, för hvilken Eders Kongl. Maj:t fastställt reglemente;

att statsbidrag måtte för hvarje sköterska, äfven om hon vore delegare i mera än en dylik anstalt, utgå med högst 30 kronor årligen, dock icke med belopp, öfverstigande hvad som för näst föregående år af eller för sköterskan blifvit i pensionsanstalt insatt;

att styrelsen för sådan pensionsanstalt skulle, då densamma önskade komma i åtnjutande af statsbidrag för de i anstalten delaktiga sjuksköterskor, till Eders Kongl. Maj:t ingifva ansökning derom, åtföljd af den öfver anstaltens förvaltning och räkenskaper senast afgifna revisionsberättelse samt förteckning öfver de i anstalten delaktiga sjuksköterskor, upptagande beloppet af de insatser, som för det år, revisionsberättelsen afsåge, blifvit af eller för en hvar af dem gjorda, äfvensom uppgift om hvilka af sjuksköterskorna vore delaktiga äfven i annan dylik pensionsanstalt; samt

att sjuksköterska, som utfinge af eller för henne insatt belopp, dervid icke finge utbekomma jemväl de bidrag af statsmedel, som för henne utbetalts, utan att dessa borde, på sätt Eders Kongl. Maj:t bestämde, komma öfriga delegare i pensionsanstalten till godo.

Med hänsyn till den stora betydelse i den allmänna helsovårdens intresse, som måste tillmätas sjuksköterskornas verksamhet, samt på

grund af öfriga i statsrådsprotokollet öfver civildepartementsärenden den 21 december 1900 anförda skäl anser Riksdagen anledning förefinnas, att staten i någon mån bidrager till beredande åt dem af lämpligen afvägda pensioner, och har Riksdagen, i betraktande af denna pensionsfrågas nuvarande läge, ansett detta böra ske på det af Eders Kongl. Maj:t föreslagna sättet, att staten under vissa vilkor lemnar tillskott till särskilda för ändamålet upprättade pensionsanstalter. Två dylika anstalter äro redan bildade, och den ena af dem, svenska sjuksköterskornas allmänna pensionsförening, är så organiserad, att den kan i sig upptaga hvilka sjuksköterskor som helst. Emellertid håller Riksdagen före, att statens bidrag icke bör utgå för alla de sjuksköterskor, som äro delegare i dylika kassor, utan att sagda bidrag bör begränsas att gälla endast dem, som äro anställda hos landsting eller kommun eller å allmän sjukvårdsinrättning mot åtnjutande af lön eller rätt till ersättning enligt viss taxa. Dessa sjuksköterskors verksamhet torde nemligen i högre grad än de rent privata sjuksköterskornas få anses representera ett allmänt intresse. Riksdagen har därför i de för statsbidragets utgående fästade vilkor insatt bestämmelse härom.

Hvad derefter vidkommer storleken af statens bidrag, har det samma syntts kunna lämpligen sättas till 25 kronor, hvilket belopp styrelsen för svenska sjuksköterskornas allmänna pensionsförening också föreslagit. Då, enligt departementschefens meddelande, en premie å 31,48 erlagd från och med fyllda 24 år till och med fyllda 49 år anses kunna bereda en årlig pension från 50 års ålder af 100 kronor, lär äfven om statens fyllnadsbidrag bestämmes till blott 25 kronor, pensionernas belopp, med hänsyn till den tidiga pensionsåldern, få anses blifva tillfredsställande. Då Riksdagen alltså vidtagit nedsättning, i förhållande till Eders Kongl. Maj:ts förslag, med $\frac{1}{6}$ af årsbidraget för hvarje sjuksköterska, har Riksdagen ansett deraf följande, att förslagsanslagets totalbelopp äfven bör med $\frac{1}{6}$ minskas eller, i jernadt tal, till 6,700 kronor.

I afseende å vilkoren för statsbidragets åtnjutande, har Riksdagen ansett nödigt tillfoga den bestämmelsen, att statsbidrag icke bör utgå för något år, hvarunder sjuksköterskan icke varit i tjänst anställd. Om neuligen en sjuksköterska, sedan hon under det för rätt till pensions erhållande stadgade antal år, exempelvis 12, haft sådan anställning, som Riksdagen, enligt hvad ofvan anförts, ansett böra medföra rätt till statsbidrag för hennes pensionering, lemnar sin anställning och under den tid, som återstår, till dess hon vid 50 års ålder blifver pensionsmessig, egnar sig åt annan sysselsättning, synes det icke lämpligt, att

staten utgifver bidrag under sistnämnda tidsperiod, då hon icke längre på det sätt, som nu är i fråga, tjenar ett allmänt ändamål. Deremot lär hon vara oförhindrad att genom egna insättningar fortsätta att öka sitt tillgodohafvande i pensionshänseende.

Enär de nu för ifrågavarande båda pensionsföreningar gällande reglementen stadga olika lång tjänstetid, nemligen resp. 8 och 12 år, för rätt till erhållande af pension, vill Riksdagen uttala önskvärdheten af att den tid, under hvilken sjuksköterska, för att blifva berättigad till det pensionsbelopp, som kan vara grundadt på statsbidraget, måste hafva varit anställd i sådan tjänst, som Riksdagen ofvan omförmält, blifver vid alla hithörande pensionsinrättningar bestämd till lika längd, dock minst 12 år.

Emot förslaget i öfriga delar har Riksdagen icke funnit anledning till anmärkning.

Eders Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning har alltså af Riksdagen på det sätt bifallits, att för beredande af bidrag till sjuksköterskors pensionering från och med år 1902 å riksstatens tionde hufvudtitel anvisats ett årligt förslagsanslag af 6,700 kronor, att användas under följande villkor, nemligen:

att statsbidrag endast tillkommer teoretiskt och praktiskt utbildad sjuksköterska, som är hos staten, landsting eller kommun eller å allmän sjukvårdsanstalt eller enskild stiftelse tillhörande sjukvårdsinrättning anställd mot åtnjutande af lön eller rätt till ersättning enligt taxa och som tillika är delegare i någon för ifrågavarande ändamål inrättad pensionsanstalt, för hvilken Eders Kongl. Maj:t fastställt reglemente;

att statsbidrag må för hvarje sköterska, äfven om hon är delegare i mera än en dylik anstalt, utgå med högst 25 kronor årligen, dock icke med belopp, öfverstigande hvad som för näst föregående år af eller för sköterskan blifvit i pensionsanstalt insatt, och icke för något år, hvarunder hon icke varit anställd i sådan tjänst, som ofvan sagts;

att styrelsen för sådan pensionsanstalt skall, då densamma önskar komma i åtnjutande af statsbidrag för i anstalten delaktiga sjuksköterskor, till Eders Kongl. Maj:t ingifva ansökning derom, åtföljd af den öfveranstaltens förvaltning och räkenskaper senast afgifna revisionsberättelse samt förteckning öfver de i anstalten delaktiga sjuksköterskor, upptagande beloppet af de insatser, som för det år, revisionsberättelsen afser, blifvit af eller för en hvar af dem gjorda, äfvensom uppgift om hvilka af sjuksköterskorna äro delaktiga äfven i annan dylik pensionsanstalt; samt

att sjuksköterska, som uttager af eller för henne insatt belopp,

dervid icke må utbekomma jemväl de bidrag af statsmedel, som för henne utbetalts, utan att dessa böra, på sätt Eders Kongl. Maj:t bestämmer, komma öfriga delegare i pensionsanstalten till godo.

3:o) Eders Kongl. Maj:t har i statsverkspropositionen under tionde hufvudtiteln i punkten 4 föreslagit, att Riksdagen måtte, för beredande af delaktighet i lärarnes vid elementarläroverken enke- och pupillkassa åt innehafvarne af 15 nya lektors- och 65 nya adjunktsbefattningar vid de allmänna läroverken samt 1 rektors- och 3 lektorsbefattningar vid tekniska elementarskolan i Hernösand, bevilja ett belopp af 9,965 kronor till höjning af det såsom bidrag till pensionering af enkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m. för närvarande utgående belopp 69,851 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts i statsverkpropositionen under åttonde hufvudtiteln gjorda framställningar dels i punkten 18 om beviljande af ett ordinarie anslag å 195,000 kronor för inrättande af 15 nya lektorsbefattningar och 65 nya adjunktsbefattningar vid de allmänna läroverken och dels i punkten 29 om beviljande å ordinarie stat af ett anslag å 22,600 kronor för tillämpning vid tekniska elementarskolan i Hernösand af en stat, upptagande en föreståndare- och 3 lektorsbefattningar, hafva af Riksdagen bifallits.

Då Riksdagen ansett häraf följa, att delaktighet uti ifrågakvarande enke- och pupillkassa bör beredas de nya lärarebefattningarnas innehafvare, har Riksdagen med bifall till Eders Kongl. Maj:ts nu förevarande framställning, för beredande af delaktighet i lärarnes vid elementarläroverken enke- och pupillkassa åt innehafvarne af 15 nya lektors- och 65 nya adjunktsbefattningar vid de allmänna läroverken samt 1 rektors- och 3 lektorsbefattningar vid tekniska elementarskolan i Hernösand, beviljat ett belopp af 9,965 kronor till höjning af det såsom bidrag till pensionering af enkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m. för närvarande utgående belopp 69,851 kronor.

Med anledning häraf kommer nämnda bidrag att uppgå till 79,816 kronor.

4:o) Uti en till Riksdagen den 1 mars detta år aflåten proposition (n:o 60) har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att medgifva, det barn efter afviden delegare i folkskolelärarnes enke- och pupillkassa, måtte blifva berättigade till åtnjutande af pension ur kassan, till dess de fyllt 21 år, dock att pensionsrätten för dotter måtte upphöra vid ingående af äktenskap före nämnda ålder.

Riksdagen har väl funnit, att den åldersgräns, intill hvilken barn efter afliden delegare i folkskolelärnarnes enke- och pupillkassa för närvarande äro berättigade att åtnjuta pension ur kassan, eller 16 år, torde vara väl låg. Å andra sidan anser emellertid Riksdagen, att en viss försigtighet bör iakttagas vid afgörande af en fråga, som innebär rubbning af kassans ekonomiska ställning, hvilken, ehuru den för närvarande synes vara god, likväl är underkastad möjligheten af försämring. Med anledning häraf synes ifrågavarande åldersgräns icke lämpligen böra sättas högre än till 18 år. En sådan åldersgräns är nu stadgad för åtnjutande af motsvarande pensioner från telegrafverkets enke- och pupillkassa samt från statens jernvägstrafiks enke- och pupillkassa och har jemväl pläгат bestämmas för åtnjutande af pension, som i särskilda fall af Riksdagen beviljats åt löntagares efterlevande barn.

Eders Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning har därför på det sätt bifallits, att Riksdagen medgifvit, att barn efter afliden delegare i folkskolelärnarnes enke- och pupillkassa må blifva berättigade till åtnjutande af pension ur kassan, till dess de fyllt 18 år, dock att pensionsrätten för dotter må upphöra vid ingående af äktenskap före nämnda ålder.

5:o) Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts under punkt 2 af tionde hufvudtiteln gjorda framställning har Riksdagen, i afseende å kostnaderna för småskolelärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalts förvaltning och verksamhet under år 1902, medgifvit:

att Eders Kongl. Maj:t må för nämnda år bestämma de belopp, som för bestridande af anstaltens förvaltningsbestyr blifva erforderliga; samt

att de för berörda förvaltningskostnad och för anstaltens utgifter i öfrigt under nämnda år erforderliga medel må af Eders Kongl. Maj:t, i den mån influtna afgifter icke äro att tillgå, anvisas af tillgängliga statsmedel såsom förskott, att antingen ersättas af berörda afgifter, i den mån de under året ingå, eller, derest sagda afgifter skulle för året finnas härtill otillräckliga, anmälas till ersättande af Riksdagen.

6:o) Uti punkten 3 under förevarande hufvudtitel har Eders Kongl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagit Riksdagen att medgifva,

att småskolelärare och småskolelärarinnor, hvilka anställes vid af landsting eller stad, som ej i landsting deltog, anordnadt seminarium för bildande af lärare och lärarinnor vid småskolor m. m. och till hvilkas aflönande bidrag af allmänna medel utginge, måtte erhålla rätt

till understöd från småskolelärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt under iakttagande uti tillämpliga delar af det för anstalten gällande reglemente och med vilkor att vederbörande seminariestyrelse erlade de afgifter till anstalten, som enligt reglementet borde för lärarne och lärarinnorna utgå; samt

att lärarne och lärarinnorna måtte få räkna tjenstgöringen vid landstingsseminariernas öfningsskolor sig till godo för rätten till uppflyttning i högre lönegrad.

Vid det förhållande, att, genom den i öfverensstämmelse med Riksdagens år 1898 fattade beslut af Eders Kongl. Maj:t den 27 maj samma år utfärdade kungörelse angående statsbidrag till aflönande af lärare eller lärarinnor vid nu ifrågavarande seminarier, det förnämsta binder, som Riksdagen år 1897 ansåg föreligga mot bifall till en motion i liknande syfte som Eders Kongl. Maj:ts nu föreliggande förslag, torde hafva blifvit undanröjdt, har Riksdagen, med hänsyn jemväl till hvad i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 21 december 1900 blifvit i öfrigt till stöd för framställningen anfördt, funnit sig böra bifalla densamma.

Eders Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande förslag har derfor vunnit Riksdagens bifall.

7:o) I afseende å öfriga anslag under pensionsstaten har någon förändring icke af Eders Kongl. Maj:t föreslagits; och hafva samtliga de anslag under pensionsstaten, i afseende å hvilka förändring icke blifvit härofvän anmäld, i riksstaten för år 1902 upptagits med oförändrade belopp.

Allmänna indragningsstaten.

8:o) Uti två inom Riksdagen väckta, lika lydande motioner har föreslagits, att Riksdagen måtte bevilja förre godsegaren *Frithiof Sandberg*, nu boende i Helsingborg, skadestånd för mot honom den 14 juni 1877 af benådad lifstidsfänge begånget våld, antingen en ersättning en gång för alla af 10,000 kronor eller ock en årlig pension under hans återstående lifstid af 1,000 kronor.

Riksdagen har beviljat förre godsegaren *Frithiof Sandberg* till följd af mot honom den 14 juni 1877 af benådad lifstidsfänge begånget våld en ersättning en gång för alla af 1,000 kronor.

9:o) Under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver utrikesdepartementsärenden den 8 nästlidne mars har Eders Kongl. Maj:t i en till Riksdagen aflåten proposition (n:o 62) af samma dag föreslagit Riksdagen att medgifva, att vaktmästaren i utrikesdepartementet *Johan Edvard Ohlson* måtte från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked blefve honom beviljad, för sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en hans lön jemte ålders-tillägg motsvarande årlig pension af sexhundra kronor.

Af handlingarna i ärendet inhemtas, att Ohlson, som är född den 24 augusti 1842, antogs till extra vaktmästare i utrikesdepartementet den 1 augusti 1874 samt till ordinarie vaktmästare derstädes den 30 maj 1879 och alltså icke synes hafva under längre tid än omkring 26½ år varit i statens tjenst anställd. Hvarken i afseende å lefnads- eller tjenstår uppfyller alltså Ohlson de beträffande civile embets- och tjenstemän samt betjente stadgade fordringarne för erhållande af pension å allmänna indragningsstaten. Med Ohlsons befattning är förenad lön jemte ålderstillägg å tillhopa 600 kronor äfvensom tjenstgöringspenningar. Enligt Eders Kongl. Maj:ts förslag skulle förstnämnda summa utgå såsom pension. För Ohlson sjelf torde det vara likgiltigt, under hvilken titel beloppet utgår, och någon förbättring i hans ställning genom öfverflyttande på indragningsstat skulle icke enligt Eders Kongl. Maj:ts förslag ega rum. Anledningen till en sådan åtgärd skulle då, såsom ock statsrådsprotokollet gifver vid handen, vara utrikesdepartementets eget intresse. Riksdagen kan emellertid icke finna det ur dylik synpunkt nödigt att nu pensionera ifrågavarande vaktmästare, hvilken endast under något mer än två år varit till följd af sin sjukdom urståndsatt att tjenstgöra och hvilken befattning det icke torde blifva svårt att få upprätthållen genom lämplig person mot åtnjutande af tjenstgöringspenningarna och med utsigt till befordran. Med anledning häraf och då Riksdagen anser, att endast i särskilda undantagsfall, för hvilka förutsättningarna här saknas, pension må af Riksdagen åttill följd af sjukdom otjenstbara personer beviljas före uppnådd pensionsålder, har Eders Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning icke af Riksdagen bifallits.

10:o) Eders Kongl. Maj:t har i punkten 5 under ifrågavarande hufvudtitel i statsverkspropositionen föreslagit, att Riksdagen måtte medgifva, att vid Oscar-Fredriksborgs fästningsbyggnad såsom bergsprängare förut anstälde arbetaren *Johan Richard Bjurström* måtte under

sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 200 kronor att utgå från och med början af år 1900.

Enär Riksdagen ansett pension af statsmedel böra beredas ifrågavarande under arbete i statens tjänst genom olyckshändelse svårt skadade arbetare och icke haft något att emot pensionens föreslagna belopp erinra, har Eders Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning vunnit Riksdagens bifall.

11:o) Uti punkten 6 under denna hufvudtitel har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att medgifva, att smedsmästaren, föreståndaren för Svea ingenjörbataljons smides-, fil- och plåtslagareverkstäder *Johannes Jonsson Lundberg* måtte från och med månaden näst efter den, då han blefve från sin befattning entledigad, under sin återstående lifstid åtnjuta pension från allmänna indragningsstaten till belopp af 750 kronor årligen.

Ehuruväl Lundberg hvarken i afseende på lefnadsålder eller antal tjänstår torde kunna anses hafva till fullo uppfyllt betingelserna för erhållande af pension, har likväl Riksdagen i betraktande af hans väl vitsordade tjänstgöring samt med hänsyn dertill, att han numera är otjänstbar, och detta förhållande, enligt hvad chefen för fortifikationen upplyst, föranledts genom menligt inflytande på hans helsa af hans verksamhet i statens tjänst, ansett sig böra medgifva, att pension måtte med det af Eders Kongl. Maj:t föreslagna belopp Lundberg beredas.

Eders Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning har därför af Riksdagen bifallits.

12:o) Uti en till Riksdagen den 22 nästlidne mars aflåten proposition (n:o 74) har Eders Kongl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden för samma dag föreslagit Riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja f. d. musik-anföraren vid Vermlands regemente, musikdirektören m. m. *Axel Adam Svensson* en årlig pension af femhundred kronor att utgå från och med 1901 års ingång.

Riksdagen har inhemtat, att ifrågavarande musikanförare varit i berörda egenskap anställd vid Vermlands regemente enligt ett mellan regementschefen och honom uppgjortt kontrakt. Någon befattning på stat vid armén har han sedan 1867 icke innehafvt. Då regements-trumslagarebeställningen vid regementet år 1876 skulle tillsättas, fann sig Svensson icke böra ingå på de vilkor, som uppställdes för att han

skulle blifva utnämnd till sagda befattning och derigenom blifva pensionsberättigad, nemligen att han skulle sköta de med samma tjänst förenade åligganden, utan blef annan person till regementstrumslagare utnämnd. Svensson har alltså under hela sin tjänstetid såsom musikanförare endast åtnjutit arfvode af de till musikens underhåll anslagna medel, och någon pensionsrätt synes icke kunna vara derigenom grundad. Riksdagen har icke heller kunnat finna tillfyllestgörande skäl vara anförda för att Riksdagen skulle i allt fall anse billigheten kräfva, att pension af statsmedel beredes Svensson. Visserligen har han i mer än femtio år varit anställd vid armén, men befattningen såsom musikanförare, hvilken han innehaft sedan 1867, har uppenbarligen för honom endast varit en bisyssla, hvilken han skött under ledigheten från sin hufvudsakliga tjänst i hofkapellet. På grund af sin anställning såsom musikanförare har han dock från regementets musikkårs enskilda pensionskassa erhållit en pension af 550 kronor. Då han derjemte eger uppbära en pension å 1,200 kronor från hofkapellets pensionskassa, synas icke heller några ömmande omständigheter föreligga. På grund af hvad sålunda anförts och då ett bifall till Eders Kongl. Maj:ts framställning torde kunna innebära ett prejudikat i afseende på pensionering af dylika musikanförare, hvilka till ett icke obetydligt antal synas vara vid armén anställda utan att samtidigt innehafva tjänst på stat, har Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning icke af Riksdagen bifallits.

13:o) Eders Kongl. Maj:t har i en till Riksdagen den 22 nästlidne mars aflåten proposition (n:o 75) föreslagit Riksdagen att å allmänna indragningsstaten bevilja f. d. förrådsdrängen vid arméns utredningsförråd i Stockholm *Olaus Petterson* och bagaregesällen vid Stockholms kronobageri *Johan Berndt Sydow* en årlig pension under deras återstående lifstid af 300 kronor för den förre och 500 kronor för den senare, att utgå för Pettersson från och med innevarande års början samt för Sydow från och med månaden näst efter den, i hvilken han erhöle entledigande från sin beställning vid kronobageriet.

Med stöd af hvad i det vid propositionen fogade utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden den 22 mars innevarande år i dessa ärenden upplysts, har Riksdagen ansett pension af statsmedel icke böra förvägras ifrågavarande till hög ålder komne och af sjuklighet lidande personer, som under mycket lång tid haft stadig anställning vid staten tillhöriga inrättningar och för sin dervid utöfvade verksamhet blifvit väl vitsordade samt synas befinna sig i behöfvande omständigheter.

Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställningar hafva därför vunnit Riksdagens bifall.

14:o) Eders Kongl. Maj:t har i punkten 7 under förevarande hufvudtitel föreslagit Riksdagen medgifva, att länsmanen i Daga härad af Södermanlands län *Erik Adolf Näsström* måtte för sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 900 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, hvarunder han erhöle afsked.

Enär det, på sätt Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande framhållit, torde vara synnerligen olämpligt, att en länsmans tjenstebefattning varder under den långa tid af ej mindre än åtta år, som återstår innan Näsström kan blifva berättigad till pension, uppehållen af tillfälliga vikarier, har Riksdagen ansett pension böra redan nu Näsström beredas. Visserligen är han, enligt hvad Riksdagen inbemtat, nu berättigad att från civilstatens pensionsinrättning erhålla afkortad pension med 450 kronor, men då, jemlikt § 11 af det för pensionsinrättningen den 9 juni 1899 utfärdade förnyade reglemente, sagda pension icke kommer att utgå, ifall något underhåll af statsmedel beredes honom, har Riksdagen funnit det icke kunna undvikas, att åt Näsström måste i sin helhet å indragningsstaten anvisas en pension till det belopp, att han må finna med sin fördel förenligt att afgå ur tjensten.

Eders Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning har därför vunnit Riksdagens bifall.

15:o) Eders Kongl. Maj:t har vidare under denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen, uti punkten 8, att medgifva, att förre ombudsmannen vid statens jernvägsbyggnader, vice häradshöfdingen Johan Olof Emil Gustaf Olai' enka *Selma Petronella Olai*, född Lindwall, och deras dotter *Ingrid Ylfa Gustava* måtte från allmänna indragningsstaten från början af år 1901 åtnjuta, den förra, så länge hon förblefve enka, en årlig pension af 500 kronor, och den senare, till dess hon uppnådde aderton år eller, om hon dessförinnan trädde i gifte, till dess sådant skedde, ett årligt understöd af 100 kronor.

Riksdagen har af den i ärendet lemnade utredning funnit sig ega anledning medgifva beviljande af en pension å 500 kronor till enkan Olai, hvaremot, i betraktande af att dottern Ingrid Ylfa Gustava Olai under nästkommande juni månad uppnår en ålder af 17 år och alltså torde kunna i väsentlig mån bidraga till sin egen försörjning, någon pension — hvilken Eders Kongl. Maj:t ifrågasatt skola efter 100 kronor

om året under högst ett och ett halft år till henne utgå — icke synts skäligen böra henne beviljas.

Eders Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning har därför på det sätt bifallits, att Riksdagen medgifvit, att förre ombudsmannen vid statens jernvägsbyggnader, vice häradshöfdingen Johan Olof Emil Gustaf Olai' enka Selma Petronella Olai, född Lindvall, må från allmänna indragningsstaten från början af 1901 åtnjuta, så länge hon förblifver enka, en årlig pension af 500 kronor.

16:o). Uti en till Riksdagen den 22 februari 1901 aflåten proposition (n:o 55) har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att landskanslisten i Stockholms län *Ferdinand Kjerrman* måtte för sin återstående listtid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 1,000 kronor att utgå från och med månaden näst efter den, hvarunder han erhöle afsked.

Eders Kongl. Maj:ts nu förevarande framställning har vunnit Riksdagens bifall.

17:o) Uti en inom Riksdagen väckt motion har föreslagits, att Riksdagen ville åt yrkesinspektören *Gustaf Uhr* bevilja en pension att, under Uhrs återstående listtid, med ett årligt belopp af 2,000 kronor utgå på allmän indragningsstat från och med månaden efter den, hvarunder Uhr blefve från yrkesinspektörsbefattningen entledigad.

Till stöd för denna framställning har anförts följande.

Som bekant, hade för sin del 1889 års Riksdag antagit förslag till lag angående skydd mot yrkesfara. Lagen, som utkom den 10 maj samma år, hade trädt i kraft den 1 juli 1890. Dessförinnan skulle emellertid de tre yrkesinspektörer tillsättas, som skulle tillhandagå industriidkare med råd och upplysningar till främjande af lagens syfte samt äfven eljest öfvervaka lagens efterlefnad. Desse män, hvilkas aflöning Riksdagen bestämt till 5,000 kronor för år jemte rese- och traktamentsersättning efter reglementets 4 klass, måste naturligen ega ej blott goda teoretiska kunskaper, utan äfven en omfattande praktisk erfarenhet, derest de skulle kunna ernå det inflytande, som vederborde.

Bland dem, som anmält sig till erhållande af förordnande å yrkesinspektörstjenst, hade äfven varit ingenjör *Gustaf Uhr*.

Af de sakkunnige, som på uppdrag af dåvarande statsrådet och chefen för civildepartementet haft att upprätta förslag till yrkesinspektörstjensternas besättande, hade Uhr enhälligt ansetts böra i första rummet förekomma och placeras i Stockholm, der svårigheterna vid in-

spektionens utöfvande ansetts vara störst. Uhr hade vid denna tidpunkt arbetat som konsulterande ingenjör och hade i Lindesberg inrättat en af landets industriidkare mycket anlitad konstruktionsbyrå, som helt säkert jemte den verksamhet Uhr i öfrigt utöfvade såsom ledare af anläggningar af fabriker, valsverk, hyttor m. m. hade inbragt honom en större inkomst än den lön, han såsom yrkesinspektör fått uppbära. Uhr hade emellertid varit besjälad af ett ovanligt lifligt intresse just för den sak, han såsom yrkesinspektör skulle tjena, och hade därför satt de större inkomsterna i andra rummet.

Den 12 oktober 1889 hade Uhr förordnats att vara yrkesinspektör med placering i Stockholm och hade derefter, med undantag af den tid han måste för sjukdom derifrån afstå, alltjemt utöfvat sitt kall med allra största intresse och nit.

På senare tid hade emellertid den nitiske och skicklige mannen angripits af sjukdom, som för framtiden gjorde honom i det närmaste oförmögen till arbete. Uhr hade nemligen till följd af tuberkulös inflammation blifvit stel i högra knäleden och venstra höftleden, enligt hvad ett vid motionen fogadt läkarebetyg närmare utvisade, hvadan han endast kunde ligga eller, stödd mot kryckor, stå och något litet gå, men sitta kunde han icke. Det vore sålunda faktiskt omöjligt för honom att fullgöra en yrkesinspektörs tjensteåligganden, och jemväl utsigterna för honom att på annat sätt förvärfva uppehälle för sig och sin familj vore väsentligen afstängda. Han hade därför hos Eders Kongl. Maj:t anhållit, att Eders Kongl. Maj:t ville vidtaga åtgärd för beredande åt honom under hans återstående lifstid af årlig pension, att utgå, sedan han erhållit entledigande från sin innehafvande yrkesinspektörsbefattning. Kommerskollegium och statskontoret, häröfver hörda, hade båda tillstyrkt Uhurs begäran, hvarvid statskontoret, i betraktande af den relativt korta tid, Uhr tjenat staten, föreslagit ett belopp af 2,000 kronor i stället för hvad kommerskollegium ansett lämpligt, nemligen två tredjedelar af hans årsarfvode eller 3,333 kronor 33 öre. Eders Kongl. Maj:t hade emellertid enligt beslut den 31 december 1900 funnit Uhurs framställning icke till någon Eders Kongl. Maj:ts vidare åtgärd föranleda.

Uhr vore född den 21 november 1845, och enligt vid den ofvanberörda ansökningsfogadt intyg, innehade Uhr en personlig förmögenhet, som under de senaste åren i medeltal lemnat en årsafkastning af 2,187 kronor. Hans familj utgjordes af hustru och fyra döttrar, den äldsta 18 och den yngsta 1 år.

Ehuru icke kunde sägas, att absolut nöd vore för Uhr och hans

familj för handen, vid det förhållande, att han egde ofvanberörda inkomst, hvilken dock icke vore alldeles gifvet säker, enär den, såsom härflytande från aktier i industriella företag, vore af konjunkturer beroende, syntes dock med fog kunna sägas, att Uhr vore i fullt behof af något understöd i form af pension.

Dessutom syntes det ur statens egen synpunkt och med fästadt afseende å vigten deraf, att yrkesinspektörstjänsterna med full sakkunskap, nit och oväld upprätthölles, vara fullt lämpligt och riktigt att nu, då första gången fråga om pension åt en yrkesinspektör föreläge, bevilja sådan.

Yrkesinspektörernas aflöning vore visserligen anvisad på extra stat, men dock borde dessa tjänstemän kunna ega grundad förhoppning att, der de sig väl förhållit, kunna erhålla pension, då de för ålder eller sjukdom måste afgå från sin befattning. Funnes ej sådan förhoppning, torde allt större och större svårighet uppstå att till yrkesinspektörer erhålla fullt lämpliga personer, helst den med befattningen förenade aflöning måste anses vara ganska låg i förhållande till de kraf på tekniska insigter och erfarenhet, som måste ställas på befattningens innehafvare. Yrkesinspektörerna måste vidare redan vid antagandet vara erfarne män. Denna egenskap måste i regel förvärfvas inom den privata praktiken, hvaraf följde, att de först vid mognare år kunde komma i statens tjänst; och då deras sysselsättning kräfde större rörlighet än de flesta andra civila statstjenares, borde deras tjänstetid icke kunna utsträckas till en lika hög ålder som de flesta andra civila tjänstemäns.

På grund således ej blott af de ömmande förhållanden, som, beträffande Uhr, måste anses förefinnas, utan äfven med hänsyn till statens eget intresse, framställes ifrågavarande förslag.

På de skäl, som i motionen anförts, har Riksdagen funnit sig böra medgifva att åt Uhr må, såsom jemväl kommerskollegium och statskontoret förordat, beredas pension å allmänna indragningsstaten. I afseende på pensionens belopp har, i betraktande af, å ena sidan, Uhrs korta tjänstetid, och å den andra, dels de föreliggande synnerligen ömmande omständigheterna, dels ock Uhrs nitiska och skickliga verksamhet i yrkesinspektionens tjänst under de första för denna institutions framtida utveckling betydelsefulla åren närmast efter dess införande i vårt land, detsamma syntes lämpligen kunna bestämmas till 1,500 kronor.

Riksdagen har därför åt yrkesinspektören Gustaf Uhr beviljat en pension att, under Uhrs återstående lifstid, med ett årligt belopp af

1,500 kronor utgå från allmänna indragningsstaten från och med månaden efter den, hvarunder Uhr varder från yrkesinspektörsbefattningen entledigad.

18:o) Eders Kongl. Maj:t har i statsverkspropositionen under denna hufvudtitel uti punkten 9 föreslagit Riksdagen, att notarien hos domkapitlet i Upsala *Erik Rudolf Henschen* måtte från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked från konsistorienotariebefattningen blefve honom beviljadt, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till belopp af 4,000 kronor.

Riksdagen har afslagit Eders Kongl. Maj:ts i detta ämne gjorda framställning.

19:o). I enlighet med Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen medgifvit, att läraren i musik vid högre allmänna läroverket i Kristianstad *Pehr Henrik Kemner* må från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked varder honom beviljadt från befattningen såsom lärare i musik vid nämnda läroverk, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension till belopp af 1,000 kronor.

20:o) Eders Kongl. Maj:t har i punkten 11 af denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen, att vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Vesterås *Carl Johan Johansson* måtte från och med månaden näst efter den, i hvilken han komme att frånträda befattningen såsom vaktmästare vid nämnda läroverk, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära pension till belopp af 600 kronor årligen.

Eders Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning har af Riksdagen på det sätt bifallits, att Riksdagen medgifvit, att vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Vesterås *Carl Johan Johansson* må från och med månaden näst efter den, i hvilken han frånträder befattningen såsom vaktmästare vid nämnda läroverk, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära pension till belopp af 500 kronor årligen.

21:o) I propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Eders Kongl. Maj:t under denna hufvudtitel uti punkten 12 föreslagit Riksdagen medgifva, att lärarinnan vid statens normalskola för flickor *Catarina Adèle Hortence Westman* måtte från och med månaden näst efter den, hvori hon erhöle entledigande från sin anställning vid

läroverket, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension till belopp af 1,650 kronor.

På grund af hvad i ärendet förekommit, har Riksdagen ansett, att pension af statsmedel bör lärarinnan Westman beredas. Men med hänsyn dertill, att hon endast är 61 år gammal samt innehar blott 34 års tjenstetid, och sålunda i intetdera afseendet fyllt de betingelser, som skulle för henne medfört pensionsrätt, derest hon varit anställd å ordinarie stat, har pensionens belopp synts kunna för henne skäligen bestämmas till 1,500 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning har därför på det sätt bifallits, att Riksdagen medgifvit, att lärarinnan vid statens normal-skola för flickor Catarina Adde Hortence Westman må från och med månaden näst efter den, hvori hon erhåller entledigande från sin anställning vid läroverket, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension till belopp af 1,500 kronor.

22:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att öfverlärarne vid tekniska skolan i Stockholm *Fredrik Theodor Liljeblad* och *Henrik Nerpin* måtte hvardera från och med månaden näst efter den, under hvilken han entledigades från sin nuvarande befattning såsom öfverlärare vid nämnda skola, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära årliga pensioner, Liljeblad till belopp af 2,400 kronor och Nerpin till belopp af 2,000 kronor.

I afseende på Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har Riksdagen icke haft annat att erinra, än att, då Liljeblad och Nerpin såväl i afseende å lefnadsålder och tjenstetid vid skolan som ock med hänsyn till den af dem utöfvade lärareverksamhet synas vara ungefär likställda, om man frånser de extra uppdrag, hvilka Liljeblad mot särskild ersättning innehåft, och på hvilka pensionsberäkning icke torde böra grundas, pensionens belopp synts böra bestämmas lika för begge ifrågavarande öfverlärare.

Riksdagen har därför på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning, att Riksdagen medgifvit, att öfverlärarne vid tekniska skolan i Stockholm *Fredrik Theodor Liljeblad* och *Henrik Nerpin* må, hvardera från och med månaden näst efter den, under hvilken han entledigas från sin nuvarande befattning såsom öfverlärare vid nämnda skola, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till belopp af 2,000 kronor.

23:o) Uti en till Riksdagen den 15 nästlidne mars aflåten proposition (n:o 70) har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att med-

gifva, att rektorn vid tekniska elementarskolan i Borås, lektorn derstädes *August Vilhelm Tidblom* måtte från och med månaden näst efter den, hvori han erhöle afsked från befattningarna såsom rektor och lektor vid skolan, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension till belopp af 3,000 kronor.

Enär det, på sätt i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 15 mars innevarande år framhållits, synes vara af stor vigt för undervisningen vid ifrågavarande läroanstalt, att befattningarna såsom lektor i de viktiga läroämnena matematik och fysik och såsom rektor för läroverket, hvilka befattningar under den långa tiden af nära 23 år, hvarunder Tidblom till följd af sjukdom varit förhindrad att sköta desamma, uppehållits af tillfälliga vikarier, som härför allenast uppburit ett jemförelsevis lågt arfvode, blifva besatta med ordinarie innehafvare, hvilka kunna på ett mera stadigvarande sätt egna sin verksamhet åt läroverket, har Riksdagen ansett, att, oaktadt Tidblom ännu icke i afseende å lefnads- och tjänstår uppfyllt fordringarne för erhållande af pension, sådan redan nu bör tilldelas honom till sådant belopp, att han kan finna det vara med sin fördel icke alltför oförenligt att afgå från sina befattningar.

Eders Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning har derfor vunnit Riksdagens bifall.

24:o) I öfverensstämmelse med Eders Kongl. Maj:ts i punkt 14 under tionde hufvudtiteln gjorda framställning och med hänsyn särskildt dertill, att den tjänst, på hvars innehafvande den ifrågavarande pensionen grundas, skall med utgången af vårterminen 1901 indragas, har Riksdagen medgifvit, att andra lärarinnan vid läroanstalten i Vadstena för öfveråriga döfstumma *Elfrida Ernestina Charlotta Franke* må från och med månaden näst efter den, under hvilken hon varder från sin nuvarande befattning entledigad, för sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 600 kronor, med vilkor dock att, derest hon framdeles skulle erhålla anställning mot aflöning af statsmedel eller vid någon af de med statsbidrag understödda läroanstalter för döfstumma, pensionen skall för den tid, sålunda vunnit anställning varar, minskas i den mån den nya aflöningen tillhopa med pensionen öfverskjuter det nu till henne utgående årsarfvodet.

25:o) I enlighet med Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen å allmänna indragningsstaten för år 1902 anvisat

ett anslag å 10,000 kronor, att, enligt de närmare bestämmelser Eders Kongl. Maj:t kan finna godt meddela, användas till understöd af högst 350 kronor åt sådana äldre behöfvande folkskolelärare, hvilka oförvitligt skött sin tjänst, men derifrån erhållit afsked före år 1867.

26:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att å allmänna indragningsstaten måtte för år 1902 anvisas och till Eders Kongl. Maj:ts disposition ställas ett anslag af 22,200 kronor för beredande af ålderdomsunderstöd åt sådana lärare och lärarinnor vid småskola eller mindre folkskola samt biträdande och extra ordinarie lärare och lärarinnor vid folkskola, hvilka, efter att hafva i minst 15 års tid oförvitligen tjänstgjort, afgått från tjänsten utan att erhålla understöd enligt reglementet den 22 juni 1892, samt under följande vilkor och bestämmelser i öfrigt:

att lärares eller lärarinnas tjänstgöring avslutats så tidigt, att ålderdomsunderstöd enligt nyssnämnda reglemente icke kunnat honom eller henne beviljas, eller före utgången af år 1891;

att sådan från tjänsten afgången lärare eller lärarinna uppnått en lefnadsålder af minst 50 år;

att han eller hon styrktes befinna sig i behöfvande omständigheter;

att det belopp, hvartill understöd högst finge meddelas, bestämdes till 100 kronor årligen; samt

att Eders Kongl. Maj:t skulle ega att meddela de närmare föreskrifter i ämnet, hvilka kunde befinnas erforderliga.

Emot Eders Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande, af Riksdagens skrifvelse i ämnet föranledda framställning har Riksdagen icke haft något annat att erinra, än att den lefnadsålder, vid hvilken Eders Kongl. Maj:t föreslagit att rätten till understöd skulle inträda, eller 50 år, förefallit Riksdagen alltför låg, en åsigt, som Riksdagen funnit bestyrkt af statskontorets på anställda jemförelser grundade uttalande härom. Sagda ålder synes böra, såsom statskontoret föreslagit, bestämmas till 55 år. Genom en dylik skärpning af vilkoren skulle för ifrågavarande förre småskolelärare och småskolelärarinnor ej uppstå annan menlig följd, än att de finge några år senare än eljest komma i åtnjutande af understödet. Enligt hvad tillgängliga handlingar utvisa, utgör bland de 261 personer, som af Eders Kongl. Maj:t ifrågasatts till understöds erhållande, antalet af dem, som befinna sig i en ålder af 50—54 år, 33 personer. Efter beräkning i öfverensstämmelse med det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollets öfver ecklesiastikärenden

den 21 december 1900 uppgifter af ett medelunderstödsbelopp å 85 kronor skulle för dessa 33 personer åtgå ett belopp af 2,805 kronor. Afdrages detta från det af Eders Kongl. Maj:t äskade anslagsbeloppet, återstå i rundt tal 19,400 kronor, hvilken siffra alltså betecknar den kostnad för statsverket, som skulle genom ett sådant beslut förorsakas.

Eders Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning har alltså på det sätt bifallits, att Riksdagen å allmänna indragningsstaten för år 1902 anvisat och till Eders Kongl. Maj:ts disposition ställt ett anslag af 19,400 kronor för beredande af ålderdomsunderstöd åt sådana lärare och lärarinnor vid småskola eller mindre folkskola samt biträdande och extra ordinarie lärare och lärarinnor vid folkskola, hvilka, efter att hafva i minst 15 års tid oförvitligen tjenstgjort, afgått från tjensten utan att erhålla understöd enligt reglementet den 22 juni 1892, samt under följande vilkor och bestämmelser i öfrigt:

att lärares eller lärarinnas tjenstgöring afslutats så tidigt, att ålderdomsunderstöd enligt nyssnämnda reglemente icke kunnat honom eller henne beviljas, eller före utgången af år 1891;

att sådan från tjensten afgången lärare eller lärarinna uppnått en lefnadsålder af minst 55 år;

att han eller hon styrkes befinna sig i behöfvande omständigheter;

att det belopp, hvartill understöd högst må meddelas, bestämmes till 100 kronor årligen; samt

att Eders Kongl. Maj:t må ega att meddela de närmare föreskrifter i ämnet, hvilka befinnas erforderliga.

27:o) Eders Kongl. Maj:t har i punkten 17 under denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen medgifva, att musikläraren vid treklassiga allmänna läroverket i Arvika *Magnus Pehrson* måtte från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked blefve honom beviljad från musiklärarebefattningen vid nämnda läroverk, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära pension till belopp af 300 kronor årligen.

Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning har af Riksdagen bifallits.

28:o) Eders Kongl. Maj:t har uti en till Riksdagen den 15 nästlidne mars aflätau proposition (n:o 69), under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden samma dag, föreslagit Riksdagen att medgifva, att telegrafisten och vaktmästaren vid statens meteorologiska centralanstalt *Vilhelm Zacharias Lindgren*

måtte från och med månaden näst efter den, hvori han erhöle entledigande från sin befattning vid anstalten, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension till belopp af 800 kronor.

Af det ansökningshandlingarne bifogade läkarebetyg framgår, att Lindgren till följd af sedan flera år tillbaka bestående och genom öfveranstängande arbete i tjensten förvärrad kronisk, obotlig njurinflammation samt ögonlidande är för framtiden till tjenstgöring oförmögen. Under sådana förhållanden och med hänsyn till öfriga i statsrådsprotokollet anförda omständigheter har Riksdagen ansett, att pension bör Lindgren beviljas vid afskedstagandet. Då emellertid Lindgren hvarken i afseende å lefnadsålder eller tjenstetid uppfyllt de vilkor, som gälla för erhållande af pension för jemförliga, pensionsrätt medförande befattningar, har Riksdagen funnit pensionen för Lindgren icke böra sättas till högre belopp, än som af Riksdagen förut beviljats åt förste vaktmästare vid vissa statsinstitutioner, eller 600 kronor.

Riksdagen har därför på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning, att Riksdagen medgifvit, att telegrafisten och vaktmästaren vid statens meteorologiska centralanstalt Vilhelm Zacharias Lindgren må från och med månaden näst efter den, hvori han erhåller entledigande från sin befattning vid anstalten, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension till belopp af 600 kronor.

29:o) Eders Kongl. Maj:t har uti punkten 18 under denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen, att aktuarien vid Sveriges geologiska undersökning *Mats Johan Stolpe* måtte från och med månaden näst efter den, hvarunder han från sin befattning vid Sveriges geologiska undersökning afginge, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 3,600 kronor.

Med hänsyn till hvad i statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden den 7 december 1900 anförts angående Stolpes lefnads- och tjenstålder, hans embetsställning och åtnjutna aflöning samt öfriga på frågan om pension inverkan omständigheter, har Riksdagen ansett sig böra medgifva, att pension till det af Eders Kongl. Maj:t föreslagna belopp må honom efter afskedstagandet tillförsäkras.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har därför vunnit Riksdagens bifall.

30:o) Uti en den 30 nästlidne mars aflåten proposition (n:o 71) har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att f. d. chefen

för Sveriges geologiska undersökning O. M. Torells enka *Anna Elvira Beata Torell*, född *Strömberg*, må, så länge hon förblifver enka, å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 800 kronor att utgå från och med början af år 1901.

Såsom statskontoret antydt, har den omständighet, att personalen vid Sveriges geologiska undersökning icke är uppförd på af Eders Kongl. Maj:t och Riksdagen godkänd stat, utgjort hinder för framlidne professor Torell att i civilstatens enke- och pupillkassa vinna delaktighet och derigenom bereda sin enka pension. Häruti ligger, enligt Riksdagens mening, ett talande skäl att nu bevilja fru Torell pension. Ytterligare anledning dertill har Riksdagen funnit uti hennes mans såväl för landet i ovanligt hög grad gagneliga som af den vetenskapliga världen både i Sverige och utlandet högt skattade verksamhet. Då dertill kommer, att de ekonomiska förhållanden, hvori fru Torell befinner sig, synas vara synnerligen bekymmersamma, enär bouppteckningen efter hennes man utvisade en betydlig brist, har Riksdagen ansett sig böra bifalla Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning.

31:o) Ut i punkten 19 under denna hufvudtitel har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att kommissionslandtmätaren i Gotlands län *Johan Victor Schyl* måtte från och med månaden näst efter den, hvarunder han erhöle afsked från sin kommissionslandtmätarebefattning, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 1,200 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning har af Riksdagen bifallits.

32:o) Sedan Eders Kongl. Maj:t i statsverkspropositionen under denna hufvudtitel i punkten 20 föreslagit Riksdagen, att läraren i hästskötsel och hofbeslag vid landtbruksinstitutet vid Alnarp *Olof Persson Bendz* måtte från och med månaden näst efter den, hvarunder han erhöle afsked från sin anställning vid nämnda institut, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 2,800 kronor, har till Riksdagens statsutskott från jordbruksdepartementet öfverlemnats utdrag af Lomma sockens död- och begravningsbok, utvisande, att Bendz den 3 sistlidne mars affidit.

Under sådana förhållanden har Riksdagen ansett frågan om beviljande af den föreslagna pensionen hafva förfallit; hvilket Riksdagen skolat för Eders Kongl. Maj:t anmäla.

33:o) Eders Kongl. Maj:t har vidare under denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen uti punkten 21, att kartografen vid rikets allmänna kartverk *Brynte Lindegren* måtte från och med månaden näst efter den, hvarunder han afginge från sin befattning såsom kartograf, under sin återstående lifstid åtnjuta från allmänna indragningsstaten en årlig pension af 2,000 kronor.

Riksdagen har väl funnit att, på grund af hvad i statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden den 31 december 1900 i ärendet upplysts, pension bör *Lindegren* af statsmedel beredas, men då Riksdagen förut för åtskilliga kartografer och med dem likstälde tjänstemän — exempelvis år 1897 för kartografen *Arnell* — under hänvisande till de pensioner, som tillkomma kommissionslandtmätare, bestämt pensionsbeloppet till 1,600 kronor, har Riksdagen ansett anledning saknas att nu bevilja högre pension än till sistnämnda belopp.

Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning har därför på det sätt bifallits, att Riksdagen medgifvit, att kartografen vid rikets allmänna kartverk *Brynte Lindegren* må från och med månaden näst efter den, hvarunder han afgår från sin befattning såsom kartograf, under sin återstående lifstid åtnjuta från allmänna indragningsstaten en årlig pension af 1,600 kronor.

34:o) Uti punkten 22 af denna hufvudtitel har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att f. d. kartografen *C. E. Dahlmaus* enka *Johanna Aurora Elisabeth Dahlman*, född *Tingwall*, må, så länge hon förblifver enka, å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 300 kronor, att utgå från och med ingången af år 1901.

Eders Kongl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning har vunnit Riksdagens bifall.

35:o) Med åberopande af bilagdt utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden den 15 nästlidne februari har Eders Kongl. Maj:t i en nämnda dag till Riksdagen aflåten proposition (n:o 52) föreslagit Riksdagen medgifva, att förre sergeanten, förre beridaren vid Flyinge hingstdepot *Bengt Knutsson Rudolfs* enka *Matilda Rudolf*, född *Giese*, måtte, så länge hon förblefve enka, å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 400 kronor, att utgå från och med den 1 mars 1900.

Riksdagen, som mot Eders Kongl. Maj:ts framställning icke haft annat att erinra, än att den pension, som må enkan *Rudolf* beviljas, synes, i likhet med hvad här ofvan föreslagits i afseende å pension

till tvenne andra enkor, böra bestämmas att utgå från den 1 januari 1901, har medgifvit, att förre sergeanten, förre beridaren vid Flyinge hingstdepot Bengt Knutsson Rudolfs enka Mathilda Rudolf, född Giese, må, så länge hon förblifver enka, å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 400 kronor, att utgå från och med den 1 januari 1901.

36:o) Beträffande slutsumman af förslagsanslaget till allmänna indragningsstaten har Eders Kongl. Maj:t ej föreslagit annan ändring, än att, då, efter tillgodoseende af öfriga statsutgifter, återstode ett disponibelt belopp af 15,215 kronor, anslaget till allmänna indragningsstaten, å hvilket uppkommit brist, måtte höjas med nyssnämnda belopp, 15,215 kronor, eller från 1,800,652 kronor till 1,815,867 kronor.

Riksdagen har uti riksstaten för år 1902 uppfört anslaget till allmänna indragningsstaten med oförändradt belopp af 1,800,652 kronor.

Extra anslag.

37:o) I enlighet med Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och i likhet med hvad under en följd af år egt rum, har Riksdagen å extra stat för år 1902 anvisat ett förslagsanslag af 1,540,000 kronor, att användas dels till upprätthållande af arméns pensionskassas egen pensionering med fastställda pensionsbelopp, mot skyldighet för pensionskassan att afstå det för året densamma tillkommande vederlag för de till statsverket indragna rusthållsafgifterna, och dels till fyllnadspensioner i enlighet med de af Riksdagen godkända grunder för sådana pensioners utgående.

Stockholm den 31 maj 1901.

Med undersåtlig vördnad.

Bil. Litt. A.

Allmänna indragningsstaten.

	Kronor.	ö.
<i>Ny anvisning.</i>		
f. Godsegaren Frithiof Sandberg, skadeersättning	1,000	—
f. Arbetaren vid Oscar—Fredriksborgs fästningsbyggnad Johan Richard Bjurström, pension	200	—
Smedsmästaren, föreståndaren för Svea ingenjörbataljons smides-, fil- och plåtslagareverkstäder Johannes Jonsson Lundberg, pension	750	—
f. Förrådsdrängen Olaus Pettersson, pension	300	—
Bagaregesällen vid Stockholms kronobageri Johan Berndt Sydow, pension	500	—
Länsmannen Erik Adolf Näsström, pension.....	900	—
f. Ombudsmannen vid statens jernvägsbyggnader, v. häradshöfdingen J. O. E. G. Olai' enka Selma Petronella Olai, född Lindwall, pension	500	—
Landskanslisten Ferdinand Kjerrman, pension	1,000	—
Yrkesinspektören Gustaf Uhr, pension	1,500	—
Musikläraren vid högre allmänna läroverket i Kristianstad Pehr Henrik Kemner, pension	1,000	—
Vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Vesterås Carl Johan Johansson, pension	500	—
Lärarinnan vid statens normalskola för flickor Catarina Adèle Hortence Westman, pension.....	1,500	—
Öfverläraren vid tekniska skolan i Stockholm Fredrik Theodor Liljeblad, pension	2,000	—
Öfverläraren vid tekniska skolan i Stockholm Henrik Nerpin, pension	2,000	—
Rektorn vid tekniska elementarskolan i Borås, lektorn August Wilhelm Tidblom, pension	3,000	—
Andra lärarinnan vid läroanstalten i Vadstena för öfveråriga döfstumma Elfrida Ernestina Charlotta Franke, pension	600	—
Understöd åt f. d. folkskolelärare, som tagit afsked före 1867	10,000	—
Aldersdomsunderstöd åt lärare och lärarinnor vid småskola eller mindre folkskola samt biträdande och e. o. lärare och lärarinnor vid folkskola, hvilka efter minst 15 års oförvitlig tjenstgöring afgått från tjensten utan understöd	19,400	—
Transport	46,650	—

	Kronor.	ö.
Transport	46,650	—
Musikläraren vid allmänna läroverket i Arvika Magnus Pehrson, pension	300	—
Telegrafisten och vaktmästaren vid meteorologiska centralanstalten Wilhelm Zacharias Lindgren, pension	600	—
Aktuarien vid Sveriges geologiska undersökning Mats Johan Stolpe, pension	3,600	—
f. Chefen för Sveriges geologiska undersökning O. M. Torells enka Anna Elvira Beata Torell, född Strömberg, pension	800	—
Kommissionslandtmätaren Johan Victor Schyl, pension	1,200	—
Kartografen vid rikets allmänna kartverk Brynte Lindegren, pension f. Kartografen C. E. Dahlmans enka Johanna Aurora Elisabeth Dahl- man, född Tingwall, pension	1,600	—
f. Beridaren B. Knutson Rudolfs enka Mathilda Rudolf, född Giese, pension	300	—
	400	—
Summa	55,450	—

Bil.

Ordinarie anslagen under

Pensions- och

A) Pensions-

Civilstatens pensionskassa:

Pensionsstaten för civile embets- och tjänstemän	
Dito för deras enkor och omyndiga barn	
Ersättning för mistade löneinnehållningar	
Dito för nådårs- och begrafningshjulsbesparingar	
För pensionering af kommissionslandtmätare jemte deras enkor och barn	
För dito af tjänstemän och betjente vid skogsstaten och skogsskolorna	
För dito af föreståndare, lärare och betjente vid tekniska högskolan	
För dito af embets- och tjänstemän samt betjente vid väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, och barn	

Arméns pensionskassa:

Ersättning för mistade löneinnehållningar	
Dito för nådårs- och begrafningshjulsbesparingar	
Bidrag till pensionering af enkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar	

Vadstena krigsmanshuskassa

Förhöjning i gratialen åt afskedadt indelt manskap

Flottans pensionskassa:

Ersättning för mistade inkomster:

Till pensionsfonden	
„ gratialfonden	

Till pensionering af flottans befäl och underbefäl med vederlikar, *förslagsanslag*Till pensionering af flottans och lotsverkets gemenskap (deraf högst 9,030 kronor till den invalidstat), *förslagsanslag*

Invalidhusfonden

För bleserade öfver- och underofficerare, *reservationsanslag*

Litt. B.

riksstatens Tionde hufvudtitel.

indragningsstaterna.	Anvisning i kontant.	
	Kronor.	ö.
.....	37,500: —	
.....	45,000: —	
.....	2,246: —	
.....	6,540: —	
.....	7,200: —	
.....	9,000: —	
.....	3,500: —	
hvilka uppbära lön på ordinarie stat, äfvensom af deras enkor	1,300: —	112,286 —
.....	4,640: —	
.....	28,080: —	
.....	67,708: —	100,428 —
.....		243,640 —
.....		83,000 —
.....	36,320: —	
.....	16,650: —	
.....	52,970: —	
.....	270,000: —	
för daglönare å f. d. timmermans- och handverksstaterna inrättade	66,500: —	389,470 —
.....		60,350 —
.....		2,400 —
Transport		991,574 —

Bidrag till sjuksköterskors pensionering, *förslagsanslag* (nytt)
 Bidrag till handelsflottans pensionsanstalt att af tullmedlen direkt utgå, *förslagsanslag*
 Bidrag till pensionering af enkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier,
Ökas med
 Bidrag till folkskolelärares pensionering
 Bidrag till folkskolelärares enke- och pupillkassa
 Bidrag till kongl. teaterns pensionskassor

B) Allmänna

Till diverse föremål, *förslagsanslag*

	Anvisning i kontant.	
	Kronor.	ö.
Transport	991,574	—
.....	6,700	—
.....	78,000	—
seminarier m. m. Nuvarande belopp	69,851: —	—
.....	9,965: —	—
.....	79,816	—
.....	622,873	—
.....	63,500	—
.....	6,000	—
Säger	1,848,463	—
indragningsstaten.		—
.....	1,800,652	—
Summa	3,649,115	—

Bil. Litt. C.

Extra ordinarie anslag under riksstatens Tionde hufvudtitel.

	Kronor.	ö.
Pensionsstaten.		
För upprätthållande af arméns pensionskassas egen pensionering samt till fyllnadspensioner, <i>förslagsanslag</i>	1,540,000	—